

DECISIO.

Num. 6.
Ternarius
principiorum
Physicorum
numerus rō
sta approba-
tur.

Resolutio prima: Videtur implicare tria esse principia Physica simpliciter. Ratio mihi videtur à priori, quia quod est simpliciter principium in illa scientia, à nullo alio dependet in tali Scientia: sed forma, & priuatio pendet à materia prima, ergo non sunt simpliciter principia Physica. Maior videtur constare, & confirmatur ex natura principij, Principium enim est illud, à quo emanat aliquid: quod si illud principium emanet etiam ab alio, iam non erit principium simpliciter, sed secundum quid v. g. in quinario numero, prima vnitas est simpliciter principium quinarij, at secunda vnitas est quidem principium respectu sequentium vnitatum, non tamen est principium simpliciter, sed secundum quid: Item sint decem in eodem scamno sedentes, primus dicitur principium ceterorum simpliciter, & absolute, sed secundus non nisi secundum quid. Maior ergo est vera, minor verò probatur, idque nullo negotio, de priuatione quidem, quia priuatio est aliquid consequens, & pullulans ex materia prima: Pullulans, inquam, priuatiue, quia cum materia prima sit pura potentia Physica, ideò dicitur habere ex se priuationem omnium formarum, dependet ergo priuatio ex materia, imò aliquo modo potest dici fieri ex materia, ex eo quòd materia prima sit pura potentia Physica. Quòd etiam forma fiat ex materia, videtur clarum, nam educi ex alio est fieri ex illo, sicut herbæ fiunt ex terra, quia educuntur ex terra, at certum est apud omnes formas substantiales, exceptà rationali, è gremio materiæ educi, ergo ex illa fiunt, ab eaque dependent, principia verò Physica dicuntur ea, quæ nec ex se ipse fiunt, ergo cum priuatio, & forma fiant ex materia, non poterunt dici principia Physica secundum illam principiorum Physicorum definitionem ab Aristotel. allatam, & à communi schola receptam, quæ certè plus laborat in soluendis rationibus contra dictam definitionem, quam in ea stabilienda.

Respondent.

Respondent communiter Peripatetici, vt vidimus supra ex Conimbricensibus, priuationem, & formam non fieri, sed totum compositum, quæ tamen Responso videtur ad placitum data, nam quandoquidem educitur forma, debet necessariò dici fieri. Probat: Quod antea non habebat esse, & de nouo incipit habere esse, illud dicitur fieri: sed forma antequam educeretur de potentia materiæ, non habebat esse, & per educationem habet esse, ergo propriè debet dici fieri, nam educitur de potentia materiæ, quia de eius sinu beneficio causæ efficientis egreditur.

Confirmatur
primò.

Confirmatur: Effectus causæ agentis dicitur fieri à causa agente: sed educio formæ ex materia est effectus agentis, ergo fit ab agente, dum verò dicunt solum compositum propriè fieri, hoc videtur omnino repugnans, nam potius debet dici resultare, & præsertim secundum opinionem, quam in sequenti disputatione amplectemur, nempe quòd compositum nil sit aliud, quam materia, & forma vnitas, & transactæ abque medio distincto vinculo.

Secundò.

Confirmatur secundo: Ignis dicitur fieri ex aère non alià certè de causâ, nisi quia forma

ignis educitur de potentia materiæ aëris, vnde sic argumentor: Propter quod vnumquodque tale, & illud magis, sed ideò ignis dicitur fieri ex aère, quia forma ignis educitur de potentia materiæ aëris, ergo multò magis dicitur forma ignis fieri ex materiæ aëris, aut certè ex materia prima.

Resolutio secunda: Etsi forma, & priuatio non possint dici principia Physica simpliciter, possunt tamen dici principia secundum quid: Prima pars patet ex superiori Resolutione. Secunda facile probatur, quia illud principium secundum quid dicitur, quod licet ab alio dependeat, attamen ab ipso alia dependent, sed ex forma dependet compositi constitutio, ergo erit secundum hoc principium compositi: Quare si Aristoteles dicens esse tria principia Physica loquatur indefinitè, id est tam de principio simpliciter, quam de principio secundum quid, cum eo conuenimus, si verò loquatur de principijs simpliciter, vt ipsum interpretaretur communis schola, ab eo nunc discedimus.

Num. 7.
Forma, &
priuatio de-
bet dici prin-
cipia tantum
secundum
quid.

Respondent.

Respondent communiter Peripatetici ad totum nostrum fundamentum, formam ideò debere dici principium simpliciter, quia forma non fit ex alia forma, sed hoc etiam frustra dicitur, nam multa sunt in Physica, quæ à nullo alio eiusdem rationis fiunt, & tamen non solent dici principia Physica, v. g. quantitas non fit ex alia quantitate, & tamen non dicitur principium Physicum: motus non fit ex alio motu antecedenti, ergo &c. Adde quod in definitione principiorum habetur, quòd principia non fiant ex se inuicem, quod non potest intelligi, ita vt vnum principium non possit fieri ex alio principio eiusdem rationis, alioquin esset ridicula illa ratio, sed debet sic intelligi, ita vt vnum principium sit independents, quoad suum esse, fieri, & conseruari ab alio, manifestum autem est formam fieri ex materia, de priuatione etiam constat, nam duplex est priuatio, vt postea ostendemus, vna generalis, & altera particularis; generalis non est principium Physicum, vt communiter docent Physici, sed particularis: at particularis priuatio ex illa generali promanat, ergo fit ex illa, nam priuatio generalis est, quæ materia priuatur omnibus formis; particularis est, quæ priuatur hac formâ, sed ideò materia priuatur hac formâ, quia priuatur omnibus formis, ergo priuatio particularis prouenit ex priuatione generali.

Impugnatur.

Contra tamen prædicta obijci potest illa ratiocinatio, quæ Aristoteles probauit supra principia esse contraria, & esse plura.

Obijciatur.

Respondeo tamen ex illo processu nihil sequi, nisi quòd ad compositionem Physici compositi in fieri requiratur priuatio, & forma: non tamen sequitur, quòd priuatio, & forma sint principia simpliciter, sufficit enim admittere, quòd sint principia secundum quid.

Resp.

Si in his ex principijs secundum quid non resultare nisi compositum secundum quid.

Instantia.

Respondeo hoc esse verum, quando omnia principia sunt principia secundum quid. Quòd si dicas, ergo etiam ex pariete, & albedine tam bene fiet compositum, quam ex materia, & forma compositum substantiale. Respondeo hoc negando,

Respondet.

Respondet.